

Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 20-24	Μετάφραση
<p><20>Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν.</p> <p><21> Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δ' ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.</p> <p><22> Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξειτο.</p> <p><23> Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς.</p> <p><24> Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅτι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῶν ἐξαγγεῖλαι. καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.</p>	<p><20>Οἱ Ἀθηναῖοι πλέοντας ἀπὸ κοντὰ ἀγκυροβόλησαν στὴν Ελαιούντα τῆς Χερσονήσου με ἑκατόν ογδόντα πλοῖα. Εκεί λοιπόν, τὴν ὥρα που γευματίζαν ἀναγγέλλονται σ' αὐτοὺς τὰ σχετικὰ με τὴν Λάμψακο καὶ ἀμέσως βγήκαν στα ἀνοιχτὰ πρὸς τὴ Σηστό.</p> <p><21> Ἀπὸ ἐκεῖ ἀμέσως ἀφού ἀνεφοδιάστηκαν, ἐπλεύσαν πρὸς τοὺς Αἰγὸς Ποταμούς ἀπέναντι ἀπὸ τὴ Λάμψακο· Σ' αὐτὸ το σημεῖο ο Ἑλλήσποντος εἶχε πλάτος μέχρι δεκαπέντε στάδια. Εκεί λοιπόν δειπνοῦσαν.</p> <p><22> Ο Λύσανδρος τὴν ἐπόμενη νύχτα, ἐνὼ ἦταν ἀκόμη ξημερώματα, ἔδωσε σήμα (στους ἄνδρες), ἀφού προγευματίσουν, νὰ μπαίνουν στα πλοῖα, καὶ ἀφού τὰ πάντα τὰ προετοίμασε σαν νὰ πρόκειται νὰ ναυμαχήσει, καὶ ἀφού τοποθέτησε τὰ παραπετάσματα, προειδοποίησε (τους ἄνδρες) κανεὶς νὰ μὴν μετακινηθεῖ ἀπὸ τὴν παράταξη οὔτε νὰ βγεὶ στα ἀνοιχτὰ.</p> <p><23> Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὴν ἄλλη, με τὴν ἀνατολή τοῦ ἡλίου παρατάχτηκαν κατὰ μέτωπο μπροστὰ στο λιμάνι γιὰ ναυμαχία. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν βγήκε ο Λύσανδρος γιὰ τους ἀντιμετώπισει καὶ ἦταν προχωρημένη ὥρα τῆς ἡμέρας, ἐπέστρεψαν στους Αἰγὸς Ποταμούς.</p> <p><24> Ο Λύσανδρος ὅμως, διέταξε τὰ πιο γρήγορα ἀπὸ τὰ καράβια νὰ ἀκολουθοῦν τους Ἀθηναίους καὶ μόλις αὐτοὶ βγουν στὴ στεριά, ἀφού παρατηρήσουν τι κάνουν νὰ ἀναχωρήσουν καὶ νὰ το ἀνακοινώσουν σ' αὐτόν. Καὶ δὲν ἐβγάλε τους ἄνδρες ἀπὸ τὰ πλοῖα νωρίτερα, παρά μόνο ἀφού αὐτὰ (τὰ πιο γρήγορα καράβια) ἐπέστρεψαν. Καὶ αὐτὰ τὰ ἔκανε γιὰ τέσσερις ἡμέρες· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀνοίγονταν πάλι στο πέλαγος γιὰ νὰ τὸν ἀντιμετώπισουν.</p>

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στις παραγράφους 20-24 περιγράφονται:

1. Η πορεία του αθηναϊκού στόλου.
2. Η είδηση της κατάληψης της Λαμψάκου και η αντίδραση των Αθηναίων.
3. Οι πρώτες εντολές του Λυσάνδρου.
4. Οι ενέργειες των Αθηναίων.
5. Η κατασκοπεία του Λυσάνδρου.

Η πορεία του αθηναϊκού στόλου

Οι Αθηναίοι όταν έκαναν επιδρομές εναντίον των ιωνικών πόλεων, έμαθαν ότι ο Λύσανδρος με το στόλο του είχε μπει στα στενά του Ελλησπόντου. Επειδή κατάλαβαν το σχέδιο του, ότι δηλαδή ήθελε να εμποδίσει τον ανεφοδιασμό της Αθήνας με σιτάρι από τον Πόντο, σταμάτησαν τις επιδρομές τους εναντίον των ιωνικών πόλεων και ακολουθούσαν από κοντά τον Λύσανδρο (Οί δ' Ἀθηναῖοι κατά πόδας πλέοντες). Παρακολουθώντας το σπαρτιατικό στόλο αγκυροβόλησαν με τα 180 πλοία τους στον Ελαιούντα, που βρισκόταν στη Θρακική χερσόνησο (ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν).

Η είδηση της κατάληψης της Λαμψάκου και η αντίδραση των Αθηναίων

Οι Αθηναίοι αγκυροβόλησαν στον Ελαιούντα και γευμάτιζαν. Ενώ γευμάτιζαν, πληροφορήθηκαν την άλωση της Λαμψάκου (Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιουμένοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον), που ήταν σύμμαχός τους και αμέσως ανοίχτηκαν στο πέλαγος με κατεύθυνση τη Σηστό (καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν). Αφού εφοδιάστηκαν με τρόφιμα, έπλευσαν στους Αιγός ποταμούς (Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισπισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγός ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου). Ο Ελλησπόντος είχε πλάτος 15 στάδια (διείχε δὲ ὁ Ἐλλησπόντος ταύτη σταδίου «ὡς πεντεκαίδεκα»). Το στάδιον ήταν μονάδα μήκους. Στους Αιγός ποταμούς πήραν το δείπνο τους (Ἐνταῦθα δὴ ἔδειπνοποιοῦντο).

Οι πρώτες εντολές του Λυσάνδρου

Ο Λύσανδρος το επόμενο πρωί έδωσε διαταγή να προγευματίσουν τα πληρώματα και να επιβιβαστούν στα πλοία (Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν). Ταυτόχρονα έκανε τις απαραίτητες προετοιμασίες σαν να προετοιμαζόταν για ναυμαχία (πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν). Έδωσε εντολή να τοποθετήσουν «παραβλήματα στα πλάγια των πλοίων, ένα είδος παραπετασμάτων, συνήθως από δέρματα ή χοντρά υφάσματα, για να μην βλέπουν οι Αθηναίοι τις κινήσεις των πληρωμάτων του αλλά και για να προστατεύονται από τα βέλη (τὰ παραβλήματα παραβάλλων). Επίσης, διέταξε κανείς να μην κινηθεί από τη θέση του, αλλά να παραμείνει όλος ο στόλος του έτοιμος για ναυμαχία στο λιμάνι της Λαμψάκου (προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο).

Οι ενέργειες των Αθηναίων

Οι Αθηναίοι κάθε μέρα έβγαιναν από το λιμάνι τους και παρατάσσονταν σε ευθεία γραμμή μπροστά στο λιμάνι της Λαμψάκου, όπου αγκυροβολούσε ο Λύσανδρος (Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν). Προετοιμάζονταν να συγκρουστούν με το σπαρτιατικό στόλο αλλά δεν μπορούσαν να προκαλέσουν τον Λύσανδρο σε ναυμαχία. Όταν λοιπόν βράδιαζε γύριζαν πίσω στους Αιγός ποταμούς (Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγός ποταμούς). Οι Αθηναίοι στρατηγοί δεν είχαν καταλάβει το στρατηγικό σχέδιο του Λυσάνδρου και πίστευαν ότι ο

Λύσανδρος από φόβο και δειλία δεν τολμούσε να τους αντιμετωπίσει στο ανοικτό πέλαγος.

Η κατασκοπεία του Λυσάνδρου

Ο Λύσανδρος έστειλε τα γρήγορα πλοία του για να κατασκοπεύσουν τις κινήσεις και τις ενέργειες των Αθηναίων μόλις αποβιβάζονταν στην ξηρά (Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ,τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι). Φαίνεται ότι είχε πληροφορηθεί ότι οι Αθηναίοι απομακρύνονταν από τα πλοία για να αγοράσουν τρόφιμα. Φρόντισε να μην αποβιβάζονται οι δικοί του στρατιώτες παρά μόνο αφού επέστρεφαν τα πλοία και τον ενημέρωναν για τις κινήσεις των Αθηναίων (Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον). Επί τέσσερις ημέρες παρακολουθούσε τους Αθηναίους (Ταῦτα δ' ἔποιε τέτταρας ἡμέρας: καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο). Το σχέδιο του δεν ήταν να ναυμαχήσει με τους Αθηναίους, αλλά να αιχμαλωτίσει τον αθηναϊκό στόλο χωρίς ναυμαχία.

Χαρακτηρισμός Αθηναίων και Λυσάνδρου

Οι Αθηναίοι γεμάτοι αυτοπεποίθηση εξαιτίας της προηγούμενης νίκης τους στις Αργινούσες δεν υπολόγισαν την πονηριά του Λυσάνδρου. Πίστευαν στη ναυτική τους υπεροχή και δεν αντιλήφθηκαν το σχέδιο που είχε στο νου του ο Λύσανδρος. Ο Λύσανδρος ετοίμασε τα πλοία του για ναυμαχία αλλά δεν έβγαινε από το λιμάνι, γιατί ήθελε να αιχμαλωτίσει το στόλο των Αθηναίων χωρίς ναυμαχία. Συνέλαβε ένα σχέδιο παραπλάνησης των Αθηναίων. Για τέσσερις ημέρες δεν αντιμετώπιζε τους Αθηναίους στο ανοικτό πέλαγος, παρότι οι Αθηναίοι τον προκαλούσαν. Ήξερε ότι ο αθηναϊκός στόλος υπερερούσε και γι' αυτό απέφευγε να τους αντιμετωπίσει στο ανοικτό πέλαγος. Η αποφυγή του Λυσάνδρου να ναυμαχήσει ήταν δόλωμα για τους Αθηναίους, που πίστευαν ότι από φόβο και δειλία ο Λύσανδρος δεν συγκρούονταν μαζί τους. Όμως ο έμπειρος Λύσανδρος έμαθε με ακρίβεια τις κινήσεις των Αθηναίων και τις αδυναμίες τους και περίμενε την κατάλληλη στιγμή για να τους επιτεθεί.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

1. Να γράψετε από δυο ομόρριζες λέξεις στα νέα ελληνικά:

ἀγγέλλεται
ἐπισπισάμενοι
ἐπιούση
ἐσήμανεν
εἰσβαίνειν
κινήσοιτο
παρετάξαντο
κατιδόντας
ἐξεβίβασεν
παραβάλλων

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- 1. Να κλιθούν σε ενικό και πληθυντικό αριθμό τα ουσιαστικά:** ναυσίν, ποταμούς, σταδίου, ναυμαχίαν,.
- 2. Να γίνει χρονική αντικατάσταση στα ρήματα:** ἔπλευσαν, παρετάξαντο, ἐκέλευσεν.
- 3. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στα ρήματα:** ὠρμίσαντο, ἀγγέλλεται, παρετάξαντο, προεῖπεν, ποιοῦσιν.
- 4. τὰς ταχίστας: Να γραφούν τα παραθετικά του επιθέτου.**